

MOORD IN COMMISSIE

(Mandate for Murder)

Of Politici de Doodsteek Geven

Thriller waarbij het publiek nauw betrokken kan worden

door

PAT COOK

vertaling

Maja Reinderman

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **MANDATE FOR MURDER - MOORD IN COMMISSIE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **PAT COOK** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1993 by Eldridge Publishing

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

OVER DE AUTEUR: PAT COOK. De eerste keer dat Pat Cook het genoegen smaakte zijn werk in druk te zien verschijnen was toen hij nog op de high school in Frankston (Texas) zat en voor de schoolkrant schreef. Daarna schreef hij tijdens de zomer een column voor het plaatselijk nieuwsblad. Pas toen hij college liep en de filmversie van *The Odd Couple* van Neil Simon zag, besloot hij te proberen toneelstukken te schrijven. Zijn eerste eenakter, *The Boys in the Hall*, een stuk over het leven in studentenhuizen, werd uitgevoerd op het Lon Morris Junior College in 1968 en ligt sindsdien in een of ander vergeten vuilnisvat. Nadat hij verhuisd was naar Houston kreeg hij al snel andere schrijfoopdrachten van AstroWorld en voor educatieve radio, nachtclubs en lokale televisie. Zijn eerste toneelstuk werd zes jaar later gepubliceerd. Maar het schrijven was nog steeds iets wat hij er bij deed naast diverse andere baantjes als pianospelen in een pizzatent, acteren in lokale reclamespots, industriële films en op het toneel, decors bouwen en het verkopen van piano's en orgels. Er werden echter steeds meer stukken van hem gepubliceerd en ondertussen had zijn vrouw, Rose Ann, hem de vreugde van het gebruik van een computer bijgebracht. Dit, gekoppeld aan zijn overtuiging dat hij al het andere moest laten vallen om fulltime te gaan schrijven, bleek een keerpunt in zijn leven te zijn. Hij heeft bijna honderd toneelstukken geschreven die bij zeven verschillende uitgevers zijn uitgegeven. Diverse daarvan zijn in het Nederlands en Duits vertaald. Hij gelooft sterk in de oude uitdrukking: "Hoe harder ik werk, hoe meer het geluk me toelacht" en dat iedereen een verhaal te vertellen heeft, een droom najaagt. "En", zegt hij, "geloof me, als ik het kan, kan iedereen het!"

MANDATE FOR MURDER
by
PAT COOK

PERSONEN:

JOAN SEDGEWICK: jonge medewerkster van professor Kensington, midden 20, een tikkeltje naïef.

DOLORES MacDONALD: society-gastvrouw, midden 50, fladdert van het ene onderwerp naar het andere zonder zich ooit ergens in te verdiepen.

MACAULEY TARLETON: iets te gevatte hoofdredacteur van De Kroniek, de plaatselijke krant. Ongeveer 45, kent alle trucjes al.

ESTELLE MURCHISON: oude rot in het vak, vijftiger, heeft van politiek een manier van leven gemaakt.

MONROE LAFFERTY: universiteitsprofessor in de archeologie, achter in de 40. Zijn droge houding is in tegenspraak met zijn geestige opmerkingen.

EILEEN LAFFERTY: vrouw van Monroe, achter in de 40, is minstens zo gevat als haar echtgenoot.

BILLY JACK HOPKINS: 30 jaar oude campagneleider voor Kensington.

MILLIE KENSINGTON: muizige, 40 jaar oude vrouw van Matt. Heeft iets samenzweerderigs over zich en is achterdochtig van aard.

MATT KENSINGTON: professor in Politieke Wetenschappen, midden 40, knap van uiterlijk en makkelijk in de omgang. Lijkt het.

KATHLEEN DONAVAN: televisieverslaggeefster, midden 30, altijd op zoek naar een "primeur".

COMMISSARIS DOGGERTY: een klunzige ambtenaar, achter in de 40.

MIKE CHAMBERS: een lijk. (In het belang van hergebruik kan de persoon die deze kleine maar allesomvattende rol speelt een dubbelrol als DOGGERTY spelen.)

Tijd: het heden

Plaats: de woonkamer van Dolores MacDonald

SYNOPSIS:

EERSTE BEDRIJF

1e scène: vroeg in de avond, verkiezingsavond.

2e scène: een kwartier later.

3e scène: een paar ogenblikken later.

TWEEDE BEDRIJF

1e scène: een kwartier later.

2e scène: vijf minuten later.

GELUIDSEFFECTEN:

Deurbel, deur die open en dicht gaat, voetstappen buiten, patriottische muziek, radioaankondiging, “Amerikaanse vlag”, gerinkel van telefoon.

REKWISIETEN:

Heft van een taartmes dat in de rug van Mike steekt; flitscamera op tafel; Doggerty’s attachékoffer met een schrijfblok en mobieltje; afgescheurd stuk papier; taartmes in buffetlade (later met bloed besmeurd); koptelefoon en microfoon voor Kathleen; portefeuille, stuk papier en met bloed bevlekte zakdoek in Doggerty’s jaszak.

Over het stuk

Het stuk kan gespeeld worden als een komische rechttoe rechtaan thriller of als een thriller waarbij het publiek tijdens de pauze kan stemmen voor de burgemeesterskandidaat van hun keuze en zodoende het eind van het stuk kan veranderen. Het publiek kan ook nauw bij het stuk betrokken worden door het publiek de verdachten van de twee moorden tijdens het verloop van het stuk te laten ondervragen.

Tijdens de black-outs tussen de scènes kunnen figuranten als campagnevoerders met spandoeken zwaaien en het publiek aanmoedigen voor hun kandidaat te stemmen. Ze kunnen hier zelfs al mee beginnen in de foyer voordat het stuk begint. Als er geen figuranten worden gebruikt, voeg dan eenvoudigweg de vooraf opgenomen commentaarstem van de radio-omroeper in zoals in het script staat aangegeven.

Als de vraag en antwoord periode met het publiek wordt gebruikt zullen een paar aantekeningen je daar bij helpen. Laat ten eerste de spelers elkaar tijdens de repetities over hun personage ondervragen. Denk aan zowel gebruikelijke als ongebruikelijke vragen.

Wees er ten tweede op voorbereid uitgebreid antwoord te kunnen geven als er vragen gesteld worden over de achtergrond van je personage. Monroe Lafferty bij voorbeeld is een professor in de archeologie die een fossiele vondst uit het Mesozoïsche tijdperk onderzoekt. Zoek genoeg feiten op om geloofwaardig over te komen. Als er een vraag gesteld wordt die je in verlegenheid brengt, zeg dan gewoon dat commissaris Daggerty je geadviseerd heeft alleen vragen te beantwoorden die betrekking hebben op de moorden.

Denk er ten derde aan dat het publiek verwacht dat er iemand liegt. Maak je geen zorgen over er verdacht uitzien. Zodra er een moord gepleegd is, is het onmogelijk er niet verdacht uit te zien.

Als je ten vierde iemand ziet stuntelen en hem of haar kan helpen, binnen de grenzen van je personage, spring dan bij. Stel echter nooit zelf een vraag aan een medespeler. Denk er aan, je moet nog langer met deze mensen omgaan. Het belangrijkste van alles is dat je er van geniet!

DECOR:

Het decor voor deze schijnbaar politieke intrige wordt gevormd door de protserige woonkamer van Dolores MacDonald. De grote kamer ademt de sfeer van oud geld maar is ingericht met gebrek aan goede smaak. Aan de muren hangt een reeks ingelijste familieportretten, geflankeerd door Afrikaanse maskers, speren, Europees aardewerk en abstracte kunst. Zonder dat er ergens een bepaald thema valt te bespeuren. De voordeur rechts leidt naar buiten. De spelers moeten naar buiten kunnen kijken, of door een kijkgaatje in de voordeur, of door een groot raam naast de deur. Naast de deur zit ook een lichtknopje. Een tweede deur, achter, leidt naar de keuken en een derde deur, links, naar de kamers beneden, zoals de bibliotheek en het werkkamertje. Een trap achter leidt naar de bovenverdieping.

Het meubilair bestaat uit een grote, weelderig gestoffeerde sofa, die net links van het midden staat. Er achter staat een tafel. Aan beide zijden van de sofa staan bijzettafeltjes die passen bij de salontafel die voor de sofa staat. Vlak bij de open haard in de linkerwand staat een grote, opzichtige stoel. Dicht tegen de achterwand staat een buffet waarop een telefoon staat, een zilveren servies en diverse andere snuisterijen. De kamer is versierd met spandoeken en ballonnen. Boven de deur achter hangt een groot spandoek met de tekst "Hartelijk Gefeliciteerd met je Verjaardag, Burgemeester!"

EERSTE BEDRIJF

1e scène

Als het doek op gaat is al het licht uit. De deurbel gaat. Er gebeurt niets. De deurbel gaat nog eens. Dan gaat de deur zachtjes open. Joan komt op. De deur wordt gesloten. Plotseling gaat al het licht aan en Monroe, Eileen, Dolores, Millie, Billy Jack, Estelle en Macauley springen tevoorschijn.

ALLEN: Surprise! *(Joan schrikt zich een hoedje en gilt)*

MONROE: *(tegen Eileen)* Kijk schat, het is hem niet. *(allen mopperen en ontspannen zich, bewegen zich door de kamer)*

DOLORES: O, neem me vooral niet kwalijk. Hebben we je laten schrikken?

JOAN: O, nee... natuurlijk niet. Ik heb aan die laatste tien jaar van mijn leven toch geen behoefte.

MILLIE: Joan, we hadden geen idee. Je zei dat je niet kon komen.

JOAN: Een afzegging op het laatste moment.

BILLY JACK: Maar het was wel een surprise voor je, hè?

JOAN: Ja, Billy Jack, het was een surprise, je hebt gelijk. Het werkt.

BILLY JACK: Mooi. Als Matt hier komt kunnen we hem zich dood laten schrikken. *(hij loopt naar het raam en kijkt naar buiten)*

ESTELLE: Burgemeester Obermeier zou dat prachtig vinden. Ik zie de krantenkoppen al voor me. *(ze "leest" in de lucht)* "Obermeier Wint Vierde Termijn Daar Tegenkandidaat Lijk Was."

MACAULEY: Laat je niets wijsmaken. Er zou nog steeds een extra stemming nodig zijn.

ESTELLE: Juist. Alleen al de stemmen uit sympathie zouden zo'n twintig procent vormen. *(ze kijkt treurig naar omlaag)* De mensen hebben nu eenmaal medelijden met de overledenen.

MACAULEY: Om nog maar te zwijgen van de werkgelegenheid die het scheidt. Doodgravers, rouwdraggers, makers van grafstenen...

ESTELLE: Ja, het is toch wat als een dode kandidaat meer werkgelegenheid scheidt dan een levende burgemeester.

MILLIE: Willen jullie ophouden met dat gezwets? Ik krijg er de kriebels van.

DOLORES: Mevrouw Kensington heeft gelijk, jullie twee. Ik zweer het, die humor van jullie is soms hoogst eigenaardig.

ESTELLE: *(gebaart naar de kamer)* Net als die van jou, liefje.

DOLORES: Dank u. *(snapt het niet)* Hoe bedoelt u? *(Joan loopt naar de Lafferty's)*

ESTELLE: Vertel me eens, heeft u deze kamer zelf ingericht of werkte uw vader voor een circus?

MILLIE: Estelle toch, wat had je nu beloofd.

ESTELLE: Millie, je hebt volkomen gelijk. *(tegen Dolores)* Mevrouw MacDonald, het spijt me... *(keert zich naar Billy Jack)* ...dit huis lijkt wel een Derde Wereld cadeauwinkel.

DOLORES: Het is al goed.

JOAN: *(tegen de Lafferty's)* Vermaken jullie je een beetje?

MONROE: Jeetje miena, ja. Ik ben dol op rondkruipen in het donker.

EILEEN: Dat is een van zijn hobby's, weet je.

MONROE: Sommige mensen sparen postzegels, bouwen speelgoedspoorlijntjes, maar ik niet, Geef mij maar een overvolle huiskamer met het licht uit en voor je pap kan zeggen zit ik op mijn hurken.

EILEEN: Het is zijn mooiste houding, weet je.

JOAN: O?

MONROE: Dat klinkt alsof het tijd is van onderwerp te veranderen. Waar is onze illustere kandidaat eigenlijk?

JOAN: Ik geloof dat hij bij de bruiloft van de Beckertjes langs zou gaan.

EILEEN: *(tegen Monroe)* Dat is waar, schat. Je moet nu beginnen op te letten.

MONROE: Ik zal vanaf nu aantekeningen maken.

JOAN: Denken jullie echt dat hij een kans maakt?

ESTELLE: *(hoort dit en loopt naar hen toe)* Dat hoorde ik.

EILEEN: O, kijk schat, dat is Estelle Ray Murchison, vriendin van het volk.

MONROE: Bruggenbouwer.

EILEEN: Vertegenwoordiger van de gewone man.

MONROE: Van top tot haar geveerde teennagels.

ESTELLE: Aha, mijn reputatie is me vooruit gesneld.

JOAN: Estelle, waarom heb jij je nooit kandidaat gesteld voor het burgemeesterschap?

ESTELLE: Dat kan ik niet. Ik presteer het meest als ik aan de zijlijn sta.

MONROE: Juist. De generaal houdt nooit het geweer vast. Het is altijd de sluipschutter die de competitie neerschiet.

ESTELLE: Voor een professor in de archeologie heeft u een scherpe tong.

EILEEN: Ach, hij schiet vanuit hurkstand.

ESTELLE: Wat?

MONROE: Een van mijn hobby's.

JOAN: Denken jullie dat Matt kans maakt? De Post zegt dat hij bij de laatste opiniepeilingen zo'n tachtig procent is afgezakt.

ESTELLE: O, die ouwe truc.

JOAN: Truc?

ESTELLE: Macauley. (*tegen Joan*) Hij mag het uitleggen. (*Macauley loopt naar hen toe*)

MACAULEY: Ik hoorde mijn naam noemen. Ik hoop dat hij niet ijdel gebruikt werd.

ESTELLE: Meneer de redacteur, uw rivaal, De Post, heeft onze kandidaat tachtig procent laten zakken in hun opiniepeilingen. Kunt u dat uitleggen aan het klootjesvolk?

MONROE: (*tegen Eileen*) Bedoelt ze daarmee alleen de mannen?

MACAULEY: Dat is al een stokoude list. Ja, ik heb het gelezen. Vierhonderd mensen zijn ondervraagd, nietwaar?

JOAN: Dat klopt.

MACAULEY: Is het wel eens bij je opgekomen dat vierhonderd een ongebruikelijk aantal is om te ondervragen? Als de perslui een opinieonderzoek doen, vragen ze vijfhonderd of duizend mensen om hun mening. Iets dergelijks.

ESTELLE: Hypothetisch gesproken.

MACAULEY: Uiteraard. Dan lopen ze de cijfers door, zoeken de statistieken die ze hebben willen bij wat voor aantal stemmen dan ook en vermelden dat. Ze verklaren naar waarheid dat bij de vierhonderd mensen die geënquêteerd zijn Matt Kensington tachtig procent achteruit gegaan is. Ze nemen niet de moeite om te vermelden dat ze meer mensen dan die vierhonderd ondervraagd hebben.

JOAN: Dat meen je niet!

MACAULEY: Hé, het is echt waar.

JOAN: Het privilege van de pers?

MACAULEY: Zoiets.

ESTELLE: Ik ben door schade en schande wijs geworden. Mijn ex verkocht tweedehands auto's. En deze heer hier is ook geen Abe Lincoln.

MACAULEY: Ik blijf hier niet staan om te horen hoe ik zwart gemaakt word. (*hij gaat zitten*)

ESTELLE: Ga door. Vertel haar hoe je registreerde dat het verkoopcijfer van nieuwe huizen onder het bestuur van Obermeier sinds vijftien jaar nog niet zo laag geweest was.

MACAULEY: Dat is waar, woord voor woord en ik sta er nog steeds achter.

ESTELLE: Ja, maar je nam niet de moeite om te vermelden dat de verkoop van eerder bewoonde huizen met vijfenzeventig procent gestegen was en dat meer mensen een nieuwe hypotheek op hun huis konden afsluiten omdat de rente zo laag was.

MACAULEY: Ach, nou ja, ik had een opinieonderzoek gedaan.

JOAN: (*glimlacht*) Hoeveel?

MACAULEY: Driehonderd. (*hij knipoogt naar haar*)

EILEEN: Monroe, daar lusten de honden toch geen brood van.

MONROE: (*blaft*) Waf waf!

DOLORES: Sjonge, wat kunnen jullie toch praten! (*Estelle kijkt haar bevreemd aan*)

BILLY JACK: (*kijkt uit het raam rechts*) Wacht. Ik denk dat ik zijn auto zie. (*iedereen maakt zich klaar voor de "surprise"*) Ja, het is de goede kleur. Hij komt nu de straat in... en... en... (*ademt uit*) ...rijdt nu verder door de straat. (*iedereen ontspant zich; sommigen gaan zitten terwijl anderen blijven staan*)

MONROE: (*tegen Millie*) Wat attent van je dat je Matt zijn geboortedag op dezelfde dag als de verkiezing laat vieren.

MACAULEY: Is dat opzettelijk?

MILLIE: Dat zul je aan zijn moeder moeten vragen.

MACAULEY: Ik denk dat het een omen is, een goed voorteken,

ESTELLE: Zeg me niet dat je bijgelovig ben.

MACAULEY: Nee, dat ben ik niet, maar loop me niet voor de voeten, hè?

ESTELLE: (*moet haast lachen*) Een leugen, een ontkenning en een belediging in één zin. Is hij goed of niet?

DOLORES: O, dit is zo spannend. Dat meneer Kensington juist mijn huis voor de verkiezingsavond gekozen heeft. Mevrouw Kensington, ik voel me zo vereerd.

MILLIE: Alsjeblieft, noem me Millie. Dat heb ik al eerder gevraagd.

DOLORES: Ach, ik ben door het dolle heen, eerlijk waar.

JOAN: (*buigt zich naar Eileen*) Dat zou een mooi plaatje opleveren.

MILLIE: Ik wil je graag bedanken dat je ons toestaat het feestje hier te hebben.

DOLORES: Och, jullie zijn van harte welkom.

ESTELLE: Bovendien zou het niet eens kunnen in het huis van de Kensingtons. De reporters zouden het terrein bestormen.

DOLORES: (*wordt daar zenuwachtig van*) Wat?

EILEEN: Ze zit je alleen maar te stangen, Dolores.

DOLORES: Reporters? Wat bedoelt u...?

ESTELLE: Ach, maak je over hen geen zorgen, liefje. Die groep is net een primitieve volksstam, bijna beschaafd.

MONROE: *National Geographics* gaat een documentaire over ze maken. Je weet wel, hoe ze reizen in een groep, alleen als groep aanvallen.

ESTELLE: En hun eetgewoonten! O!

MONROE: (*vertrouwelijk*) Ik heb ontdekt dat als je vlees op je vinger smeert, je ze zo dichtbij kan laten komen dat je ze bijna kunt aanraken.

EILEEN: Ja, maar wie zou dat willen?

ESTELLE: (*geniet hiervan*) Hé, misschien kunnen ze wel een vergelijkend onderzoek doen. Weet je wel, laat aan de ene kant een groep reporters die achter een verhaal aanzitten zien en aan de andere kant een school haaien die een weerloze dolfijn aanvallen.

JOAN: Denk je dat men ze uit elkaar kan houden?

DOLORES: (*van streek*) Wat zouden ze kunnen aanrichten op mijn terrein? Mijn tuin?!

MILLIE: Luister maar niet naar deze figuren. Kanaal 7 stuurt alleen één reporter en één cameraman.

MACAULEY: Plus een geluidswagen, mensen voor het licht, vakbondsvertegenwoordigers...

MILLIE: Dolores, je kunt ze precies vertellen waar je ze hebben wil.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto